

Pensionsmyndigheten
Box 38190
100 64 Stockholm

Pensionsmyndighetens remiss av Vägledning 2010:5 Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd, version 12

(VER 2011-247)

Försäkringskassans synpunkter på Pensionsmyndighetens Vägledning 2010:5
Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd, version 12, framgår av bilagan.

Beslut i detta ärende har fattats av t.f. rättschef Marie Axelsson i närvaro av rättslig
expert Ulrica Svedell och verksjurist Emma Boman, den senare som föredragande.

Marie Axelsson

Emma Boman

**Bilaga: Försäkringskassans synpunkter på Vägledning 2010:5
Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd, version 12**

Avsnitt (t.ex. X.X Rubrik (s xx))	Text i vägledningen	Synpunkt
1 Inledning (s 1)	...uppnått rätt pensionsålder...	Ibland används detta begrepp och ibland används begreppet "åldern för grundskydd" (se även kommentar nedan angående det begreppet). Det är dock inte tydligt vad som avses med de olika begreppen och vad skillnaden är.
3.1.2 Till vilken myndighet ska ansökan lämnas? (s 15)	I de fall ansökan om bostadstillägg avser tid före (i samband med aktivitets- eller sjukersättning) respektive efter att åldern för grundskydd har uppnåtts (i samband med hel allmän pension) beslutar Försäkringskassan för perioden före och Pensionsmyndigheten för tid därefter.	Formuleringen kan lätt missförstås eftersom det finns ett grundskydd även för sjukersättning och aktivitetsersättning. Det vore bra om det förtydligades här att det är grundskyddet inom det allmänna pensionssystemet som avses (som det står i avsnitt 2.2.1), eller som i avsnitt 6.1 "pensionsåldern för grundskydd". Se även liknande formulering i avsnitt 2.2.3
3.6 Återkallande av ansökan (s.18)	myndigheten kontrollerar att det är en behörig person som gör återkallandet och att återkallelsen dokumenteras i ärendet.	Vi anser att detta bör tas bort, eftersom vi inte kan ange allt som ska dokumenteras i vägledningen.
5 Inkomstberäkning – BGI vid tillfälliga inkomster (s. 50–51)	<p>Det är tidpunkten då inkomstförhållandena kan anses ha ändrats, som är av betydelse för hur BGI ska beräknas. Sökandens hela BGI ska beaktas. Detta gäller både vid beräkning av BGI vid nybeviljande och vid omräkning av bostadstillägg. Enbart det faktum att en utbetalning sker under beslutsperioden innebär inte att utbetalningen i sig som regel ska läggas till den BGI som beräknats sedan tidigare. Det är alltid en uppskattad inkomst som någon kan antas få under den närmaste tiden som ska ligga till grund för beräkningen och beräkningen ska återspegla sökandens ekonomiska situation under den tid hen får bostadstillägg.</p> <p>Exempel Simon: Simon meddelar i december att maken nu har beviljats arbetslöshetsersättning retroaktivt från och med 1 augusti. Retroaktiv utbetalning avser perioden 1 augusti till 31 december och den retroaktiva utbetalningen görs i december. Från och med januari får maken en löpande utbetalning av arbetslöshetsersättning.</p>	Exemplen Erika och Simon förefaller motsäga varandra. Det bör förtydligas i vilka fall retroaktiv inkomst räknas med och i vilka fall den inte ska räknas med. Det bör även förtydligas hur retroaktiva dagarsättningar som avser del av månad ska beräknas.
5.3.3. Periodiseringsfond och expansionsfond (s. 60)	Periodiseringsfond och expansionsfond ger näringsidkare möjlighet att jämna ut resultatet av näringsverksamheten mellan olika år och få en jämnare beskattning. Skatteverkets regler för avdrag och återförda avdrag till periodiseringsfond och	30 kap och 34 kap IL beskriver hur avdrag och återföringar kan och får göras i näringsverksamheten men vi har ingen information om hur detta påverkar beräkningen av BGI för bostadstillägg när man har inkomst av näringsverksamhet.

	expansionsfond framgår av 30 och 34 kap. IL.	Eftersom detta inte påverkar beräkningen av BGI bör stycket tas bort. Det skapar endast förvirring, eftersom det kan tolkas som att detta är något som ska påverka beräkningen, men man förstår inte hur.
5.5.1 Tillgångar – Undantag för permanentbostad (s 65)	Av en dom från Högsta förvaltningsdomstolen (HFD den 6 maj 2022, mål nr 811-21) gäller undantaget om privatbostadsfastigheten eller privatbostadsrätten utgjorde den försäkrades permanentbostad per den 31 december året före det år som rätten till bostadstillägg prövas. Det är således det förhållande som gällde per den 31 december som är avgörande för huruvida en privatbostadsfastighet/privatbostadsrätt ska ingå som förmögenhet vid prövning av bostadstillägg. Detta gäller även om privatbostadsfastigheten/privatbostadsrätten blir sökandes permanentbostad efter den 31 december.	Föreslagen lydelse: Det är det förhållande som gällde per den 31 december året innan rätten till bostadstillägg prövas som är avgörande för huruvida en privatbostadsfastighet/privatbostadsrätt ska ingå som förmögenhet vid prövning av bostadstillägg (se HFD 2022 not. 15). Detta innebär att förändringar som inträffat efter den 31 december, till exempel att bostaden upphör att vara permanentbostad, inte kan beaktas.
5.5.1 Tillgång - Privatbostadsfastighet och privatbostadsrätt (s. 66–67)	Om det på en fastighet finns två eller flera hus kan i normalfallet endast ett av dessa vara permanentbostad. Av en dom från Högsta Förvaltningsdomstolen (HFD 2017 ref. 43) framgår följande. Enbart utgifter som direkt kan knytas till sökandens bostad kan räknas som bostadskostnad. En byggnad på samma fastighet som därmed inte kan anses utgöra permanentbostad för sökanden är följaktligen att räkna som förmögenhet, förutsatt att byggnaden kan disponeras för eget bruk av sökanden eller närstående. Undantaget för permanentbostad vid beräkning av förmögenhet ska tillämpas restriktivt eftersom bostadstillägget är ett individinriktat grundskydd.	Föreslagen skrivning: Om en försäkrad äger en fastighet med flera byggnader kan en byggnad som någon annan än den försäkrade disponerar inte utgöra den försäkrades permanentbostad. Vid beräkningen av den försäkrades förmögenhet ska därför inte bortses från en sådan byggnad. (se HFD 2017 ref. 43)
5.5.1 Tillgång - Privatbostadsfastighet och privatbostadsrätt (s. 67)	Se även Pensionsmyndighetens rättsliga ställningstagande PRS 2022–2.	I PRS 2022–02 anges att vi nu kan särskilja tomtmarkerna från varandra men det kan inte Försäkringskassan göra. Vi har inte lika detaljerad information i vårt system som PM och vi kommer fortsätta som tidigare att upptäcka dessa fastigheter genom t.ex. för hög fastighetsavgift.
5.5.1 Tillgång – Särskilt om privatbostadsrätt (s. 68)	Om en bostadsrätt byter ägare på grund av köp eller gåva övergår äganderätten det datum som köpekontraktet undertecknats, förutsatt att bostadsrättsföreningen underrättats och godkänt köparen. Detta gäller oavsett eventuella villkor i avtalet om tillträde.	Det behöver förtydligas, gärna med ett exempel, vad som gäller om ett köpekontrakt skrivs under före den 31 december, men bostadsrättsföreningen inte godkänner köparen förrän efter årsskiftet. Det är svårt för Försäkringskassan att utreda om bostadsrättsföreningen godkänt köparen när den som söker bostadstillägg är säljare, eftersom vi då behöver få in uppgifter som rör en person

		(köparen) som varken är den försäkrade eller dennes maka/make.
5.5.1 Tillgång – Särskilt om privatbostadsrätt (s. 68)	Om äganderätten för bostadsrätten har övergått i samband med ett årsskifte, det vill säga att köpekontraktet har undertecknats före årsskiftet men överlåtelsen sker först efter, får detta betydelse för beräkningen av förmögenhet vid bostadstillägg. Då gäller följande. Den som sålt bostadsrätten äger köpeskillingsfordran som tillgång och eventuellt lån för bostadsrätten som skuld. Köparen tar istället upp innehav av bostadsrätten per dagen för köpekontraktet som tillgång och köpeskillingen som en skuld. Köparen tar istället upp innehav av bostadsrätten per dagen för köpekontraktet som tillgång och köpeskillingen som en skuld.	Ordet "överlåtelsen" bör ändras till "tillträdet". Orden "per dagen för köpekontraktet" bör förtydligas, eftersom det kan tolkas som att bostadsrätten ska räknas som tillgång från dagen då köpekontraktet skrevs.
5.5.2. Skulder (s. 70)	I de fall en skuld avser bolån för en fastighet/bostadsrätt som betraktas som både en permanentbostad och förmögenhet ska skulden reducera förmögenheten och kostnaden för räntan tas upp som bostadskostnad.	Detta är otydligt. Avses situationen där ett köpekontrakt för en bostadsrätt undertecknats före ett årsskifte, men tillträde sker efter årsskiftet? Kan den situationen även uppstå vid överlåtelse av en fastighet? I en sådan situation är det förhållandena den 31 december som beaktas när det gäller att beräkna tillgångar och skulder. Det vore bra med ett exempel på en försäkrad som säljer sin bostadsrätt/fastighet (?) före ett årsskifte men där köparen får tillträde först efter årsskiftet. Ska man tolka 5 § FöL som att köpeskillingsfordran tas upp som en tillgång, men bolånet inte får dras av, eftersom det fortfarande avser den försäkrades permanentbostad? Eller ska skulden/bolånet räknas av på fordran, eftersom den försäkrade inte längre äger bostadsrätten och den därför inte längre är personens privatbostadsrätt (enligt 4 § 1 FöL)? Vid beräkning av bostadskostnader är det förhållandena <i>vid prövningstillfället</i> som ska beaktas. Det vore bra om det förtydligas i vägledningen att det är olika tidpunkter som gäller vid beräkning av förmögenhetstillägget och vid beräkning av bostadskostnaden, samt vilka konsekvenser det kan få.
6.1 Beräkning av bostadskostnad (s 80)	Bostadskostnaden beräknas olika beroende på om sökanden har uppnått pensionsåldern för grundskydd och därmed får bostadstillägg som pensionär till hel allmän pension eller motsvarande utländsk förmån, eller om sökanden är yngre och får bostadstillägg till aktivitets- eller sjukersättning eller annan förmån.	Till skillnad från 16 och 16 a §§ utgår 22 och 22 a §§ bara från vilken ålder personen har. Utifrån lydelsen borde därför en person som har en utländsk invaliditetsförmån få bostadskostnaden beräknad enligt 22 a § och inte 22 §. Om det är så bestämmelsen ska tolkas bör detta formuleras om. Detsamma gäller

		första meningarna i avsnitt 6.1.1 och 6.1.2.
6.1.2. Bostadskostnad i övriga fall såsom vid aktivitets- och sjukersättning (s. 81)	För sökanden som är yngre och får bostadstillägg till annan förmån än hel allmän pension eller motsvarande utländsk förmån	Förtydliga genom att ta bort fetad text och skriv " aktivitetsersättning, sjukersättning, änkepension samt motsvarande utländsk förmån. " istället
10. Omräkning av bostadstillägg och äldreomsorgsstöd (s 102)	När ett nytt beslut fattas till följd av att förmånen tas upp till ny prövning med stöd av 74 kap. 19 § eller 103 kap. 2 § SFB ska även sådana uppgifter beaktas som tidigare bedömts vara ursprungliga felaktigheter som inte kunnat ändras med stöd av 113 kap. 3 och 6 §§. En förutsättning är då att omprövningen gäller ett ändrat förhållande som har inträffat efter det felaktiga beslutet.	Förtydliga gärna vad som menas med ursprungliga felaktigheter.